

Beretning efterskolen 2013

Noget af det værste efterskoleeleverne ved er lærerhumor/lærerjokes – som kan opleves som den særlige humor, der foregår på lærerværelserne rundt om i landet - vores er sikkert lige så dårlige og anstrengende som det må være på andre arbejdspladser, hvor der kan være en særlig jargon. En af de stående morsomheder, som jeg har hørt i alle de år jeg har været en del af skoleverdenen er en joke, som i sin enkelhed lyder således: "Skolen er altså en rigtig god at være og det er et godt job, - hvis det ikke lige var for alle de børn!" – efterfulgt af en latter. Ikke nogen særlig god joke og pludselig blev den til virkelighed i 2013 på mange af landets skoler, for i april måned var mange skoler pludselig tomme og uden elever.

Gennem en lang skolehistorie - på Hjemly i næste uge 125 år – kan det måske være svært at skelne det ene skoleår fra det andet, men 2013 vil altid være et meget markant år for alle landets skoler – både folkeskoler, frie grundskoler og efterskoler, da Kommunernes Landsforening og Moderniseringsstyrelsens afbrydelse af OK-forhandlingerne med lærernes fagforeninger blev afbrudt og lærerne blev lockoutet fra deres arbejdspladser. En situation, der i fire uger lagde mange skoler øde og/eller fik skolerne til at arbejde med nødplaner – også på Hjemly. Min indledende lærerjoke med den gode arbejdsplads, hvis der ikke var så mange børn kunne dog ikke testes af lærerne, for de måtte ikke komme på arbejdspladsen. Skolens ledelse var ikke lockoutet – og enkelte lærere heller ikke – så vi kunne afprøve joken og jeg kan helt klart melde ud, at en skole er et rigtig skidt sted at være, hvis der ikke er børn også.

På Hjemly måtte vi i fire uger lukke friskolen helt ned, hvorimod vi med to ledere på efterskolen – 2 ikke lockoutede lærere og to amerikanske timelærere kunne holde efterskolen åben de tre ud af fire uger med et nødprogram.

Hvorfor holdt vi så efterskolen åben? – det var der mindst to grunde til:

- Efterskoleeleverne har 42 ugers intenst samvær og undervisning i det, der er deres eneste efterskoleår, - med et perspektiv om hvor længe lockouten mon ville vare og udelukkelse fra det fællesskab, der betyder så meget for efterskoleopholdet, - ja så var det nærliggende og virkeligheden på næsten alle landets efterskoler at gøre alt hvad man kunne for at holde skole på nødplan for elevernes skyld – men for ledelsen uvirkeligt at være i gang fra 07 – 24 dagligt, - men det lykkedes. Vi kunne kun benytte de lærere, der var på skolen til egne timer og altså ikke flytte rundt på dem – og ville selvfølgelig heller ikke, da vi jo rigtig gerne ville støtte vores lærere omkring deres krav. Så altså efterskolen åben for elevernes skyld.

- For Hjemlys skyld. Hele usikkerheden om lockouten og hvad der ville komme ud af den gav megen anledning til usikkerhed hos elever og forældre. Hvis nu eleven kom til at være hjemme i flere uger og prøverne måske blev aflyst, kunne vi så ikke lige så godt stoppe efterskoleopholdet? Jo, måske, usikkerheden var der. Hvis det ville blive tilfældet og vi måske mistede fx 25 % af eleverne, der ikke ville komme retur, så ville det have ganske alvorlige konsekvenser for skolen og vi måtte reducere markant i vores udgifter fremover – i virkeligheden afskedigelse af flere lærere efter konflikten. Så også derfor holdt vi efterskolen åben.

Når det kunne lade sig gøre med så ganske få voksen-resurser så skyldes det, at vi havde en forældreopbakning og nogle rigtig gode elever, som virkelig ønskede at være efterskoleelev og Hjemly-elev. Vi havde nemlig i skoleåret frem til april måned både elever og lærere sammen lavet en efterskole, hvor vi vidste, at vi kunne løfte i fælles flok og det blev nødvendigt og det lykkedes. Så her et år efter, når man kigger tilbage på april måned 2013, så er det faktisk med en rigtig god fornemmelse, - nemlig, at vi lykkedes med at give elevholdet 12/13 et godt efterskoleår alligevel – det hjalp nu rigtig meget, at de 18-20 øvrige i lærergruppen kom tilbage og tog deres tårn de sidste par måneder.

Hvis I lige et par sekunder prøver at forestille jer situationen med over 200 elever og så få voksne og at det kunne lykkes, - ja, det siger vel alt om, at vi gennem årene har fået skabt en efterskole, hvor elevernes lyst, engagement og evne til at tage ansvar er kommet helt i top, dejligt. Vi har endvidere en forældregruppe, som bakker op omkring skolen og havde fuld forståelse for, hvad vi gjorde i den svære situation omkring lockouten. Vi havde også en lærergruppe, der var blevet udelukket fra deres arbejde og som på forskellig vis prøvede at presse staten i den periode. Jeg oplever, at vi havde forståelse fra lærernes side til vores beslutning om at holde skolen åben, selv om det svækkede deres faglige kamp.

Lockoutens afslutning

Efter fire uger blev lockouten afsluttet og det blev den med en lov, nr. 409, som skal være dækkende fra 1. august 2014. Den nye lov havde som intention, at ledelsesrummet på skolen skulle være anderledes markant og at alle lærere skulle have fuld tilstedeværelse på skolen fx alle ugens dage fra 8.00 – 16.15 (på friskolen) og at al lærerens arbejde skulle placeres i den periode.

Parallelt med lockouten og forud for denne barslede regeringen med et udkast til ny folkeskolelov, hvor eleverne bl.a. skulle have flere undervisningslektioner og at dette skulle kunne foregå udgiftsneutralt. Mange mener, at der helt fra starten har eksisteret en drejebog omkring lærernes arbejdstid – lockout –

skolereform, nemlig på en sådan vis, at dette kunne lade sig gøre, hvis lærerne arbejdede på en anden måde end i dag, så kunne man få mere tilstedeværelsestid i klassen og med eleverne.

Hvordan påvirker disse to ting Hjemly

Umiddelbart efter sommerferien blev der efter et bestyrelsesmøde nedsat en arbejdsgruppe med bestyrelsesmedlemmer og ledelse. Ideen med at nedsætte arbejdsgruppen - og i denne ikke involvere lærere - var at skabe ledelsesrummet til den videre proces, - en proces som ikke nødvendigvis ville blive let.

Arbejdsgruppen lavede et debatoplæg til bestyrelsen, hvor ideen var, at vi ville udnytte lov 409 og folkeskolereformen til **Skoleudvikling**. Som friskole og efterskole kan vi selv vælge, hvordan vi vil agere og udforme vores skole, men vi ved også godt, at vi er en del af et marked, hvor der vil være fokus på hvad kan den enkelte skole tilbyde? Hvad kan den sælge? Og til hvilken pris og på hvilke vilkår i øvrigt? Markedets vilkår er benhårde for nogle skolers vedkommende, og vi ser hvert år skoler der lukker eller som går konkurs. Vi konkurrerer om eleverne, og de kommende vilkår for folkeskolen vil i høj grad smitte af på de frie skoler.

Vi konkurrerer også om at rekruttere og fastholdelse de gode lærere. Hvordan vil nye arbejdstidsregler og lønsystemer påvirke dette marked?

Vi har på Hjemly valgt, at vi vil lave skoleudvikling - det vender vi tilbage til efter generalforsamlingen, - og vi har valgt det, fordi vi vil bruge de ændringer, som kom i forbindelse med folkeskolereformen og lov 409 om lærernes arbejdstid til at være aktive og udnytte det til noget spændende og godt.

I forhold til lærernes arbejdstider arbejdes der på højtryk lige nu i både efterskolen og friskolen for at få disse på plads. Vi har fravalgt den fulde tilstedeværelse og at al lærernes arbejdstid ligger på skolen. Vi laver i stedet en blanding af Fixtid på skolen og Flexetid hjemme og på skolen. Lærerne vil efter sommerferien være mere på skolen, vi vil nemlig skabe rum og plads til at lærerne kan mødes og dele deres viden, både fagligt og pædagogisk med hinanden. Det hele tænkt således, at vi får skabt en bedre skole for forældre og elever.

Fremtidsperspektiver

Trods megen fokus på lærernes arbejdstid og ændringer af folkeskoleloven og den betydning, som vi har valgt, at det skal have på Hjemly i fremtiden, så er der også en virkelighed i resten af samfundet, som vi hele tiden skal være på forkant med.

Sidste år havde jeg det med i min beretning og det skal også med i år, - jeg sagde nemlig:

”Der er for hele landet for de 16-årige er et fald i antallet af unge fra perioden 2011 til 2035 på 16,8 %. Dette er kolde facts, som vi må forholde os til som efterskole. Det var også en virkelighed – og ikke bare tal fra Danmarks statistik – som vi kunne følge i efterskolemiljøet i 2012, hvor vi i sommeren oplevede, at 9 efterskoler måtte dreje nøglen og lukke skolerne.”

Sidste år sagde jeg, at vi tydeligt kunne mærke, at vi havde svært ved at fylde vores tre 9. klasser op, men det lykkedes til skoleåret 13/14. Allerede i september måned 2013 blev vi klar over, at vi ville få meget vanskeligt ved at fylde tre 9. klasser til næste sommerferie og vi valgte derfor forud for Efterskolernes Dag, at vi ville nøjes med to 9. klasser og en 10. klasse mere. Det har vist sig at være en god strategi – vi har nemlig nu en fyldt skole efter sommerferien, men det har taget lidt længere tid at fylde den op i år og vi har slet ikke det antal elever på venteliste, som vi har haft tidligere. Ansøgertallet til skoleåret 2015-16 ser fornuftigt ud på nuværende tidspunkt.

Vi har i 2013 haft fokus på:

- Rekruttering – godt tilfredse med vores bureaus arbejde, specielt de elektroniske medier
- Fastholdelse af elever – det har gået godt vores samarbejde med familieterapeut i nu 4 år.
- Idrætsfaciliteter – indvielse og brug af kunstgræsbane har været et kæmpe løft for Hjemly

Personalemæssigt

har vi på efterskolen haft en barselsorlov i 2013, hvor Sine Foder Uhrenholt efter efterårsferien kom retur og vi måtte sige farvel til Søren M. Andersen, der havde været barselsvikar. Fra efterårsferien og indtil jul var Malene Højgaard i USA på orlov, bl.a. for at deltage i et kursusforløb omkring Cambridge-engelsk. Vi kunne her igen trække på Signe Lykke Wind som vikar.

I hele 2013 har vi haft Tomas Tomsic ansat i en deltidsansættelse som basketballlærer og vi har derfor kunnet få basketballinje op i det normale leje igen. Efter Jim Kellys lange sygdomsforløb var Jim blevet så meget rask, at vi har kunnet have ham med os igen nu som deltidsansat.

I 2013 fastansatte vi vores vikar Camilla Refstrup Madsen på sekretærposten i en 80%-stilling og har derfor det sidste års tid haft den ro over skolens administration, som er helt nødvendig.

På pedelområdet indtraf der i august måned et tragisk fritidsuheld, der betød at Kurt Johansen måtte sygemeldes og efterfølgende måtte man desværre konstatere, at uheldet betød, at han ikke kunne genoptage sit normale job på skolen. Vi arbejder i øjeblikket med at undersøge om der kan skabes en anden jobfunktion fremover.

Afslutning

Afslutningsvis skal der også i 2013 lyde en stor tak til bestyrelse og medarbejdere for et godt samarbejde – et samarbejde, der fortsat bringer og skal bringe Hjemly frem i forreste linje blandt de skoler, der vil noget fornuftigt med de unge og deres familier.

En særlig tak til skolens formand de sidste 12 år, - en formand som ingen af landets idrætsefterskoler bare kommer i nærheden af at have. Skolens formand har fx været meget aktiv med at møde frem til vores kampe i hallen og på banerne samt en af de første - enten sen aften eller tidlig morgen - til at følge med omkring resultater m.m. på vores Facebook-profil. Det har været rigtig flot. Tak for et godt samarbejde fra lærergruppen på efterskolen.